

השבת של רבי נחמן מברסלב

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סו)
טוב להגיד ולשיר נַה נַחַם נַחֲמֵן מֵאוֹמֵן לזכות לכל הישועות

בקרבנתם לפני ה' ... (ויקרא ט"ז, א')

יש כלים נפלאים הרבה שנעשין באַמנות נפלא, והכל על ידי חכמת כח המושך וכח המכריח, ומי שבקי באַמנות זה איך לכוון יחד שני הכוחות הנ"ל במזג הצריך, אזי נעשים על ידי זה כלים נפלאים שעושין פעולות נפלאות. וכמוכן בכל אדם יש בחינת כוח המושך, שהוא הנפש, וכוח המכריח שהוא הגוף; וכשתאווה הגוף או שאר מניעות, שהם מבחינת כוח המכריח, מתגברין ביותר עד שמרחיקין את האדם מקדשת נפשו בשרשה, זה בחינת מיתה ממש, רחמנא לצלן; אך כשהשני כוחות הנ"ל מתנהגים במשקל הראוי, עד שתמיד הכוח המושך מתגבר על הכוח המכריח, אך באופן שלא לבטלו לגמרי, כי זה בחינת "בקרבנתם לפני ה' וימתו", ועל זה הזהירו את ישראל ביותר בשעת מתן תורה: "פן ירסו לעלות" וכו', כי העבודה צריך להיות בבחינת "והחיות רצוא ושוב", ואז אדרבא, זה עיקר החיים, שהוא בחינת חיבור גוף ונפש, ודייקא על ידי חיבור שני כוחות אלו ביחד נעשים תקונים נפלאים בכל העולמות על ידי האדם הבעל בחירה המהרר משני הכוחות אלו ביחד. וזה בחינת אכילת ערב יום כפור ותענית יום כפור, בחינת תיקון שני הכוחות הנ"ל. ועל כן גם ביום כפור, שנכנס הכהן גדול לפני ולפנים, ששם עיקר קדשת שורש כוח המושך, אך אף על פי כן היה משנה ומחליף כמה פעמים מבגדי זהב לבגדי לבן וכו', כדי שלא יגביר גם כוח המושך ביותר מדי.

ואז כשמתנהגין שני הכוחות הנ"ל כתקונן, אזי יכול לזכות על ידי תשובה שיתחפכו העוונות הנמשכין מכוח המכריח לזכיות, שזה בחינת סליחת העוונות של יום כפור, כי דייקא גם על ידי כוח המכריח נגמר האַמנות הנפלא של כל התקונים כשזוכין לתקן בשלמות, עיין פנים. (לקוטי הלכות – הלכות יום טוב ה' - אותיות א' ד' ה' לפי אוצר היראה – אלול, ראש השנה... , אות ס"ד)

בזאת יבא אהרן אל הקדש ... (ויקרא ט"ז, ג')

אנשים פשוטים וקטני הערך, בוודאי אי אפשר להם להשיג השגת אלקות, ועיקר חיותם ותקוותם לזכות לתכלית הנצחי, לתכלית האמתית הוא רק על ידי אמונה. ואפילו מי שיש לו שכל גדול והוא חריף ולמדן גדול בתורה, בחריפות ובקיאיות בש"ס ופוסקים, ואפילו אם יש לו די בחכמת הקבלה, בספרי הזהרה הקדוש וכתבי האר"י ז"ל, כל זמן שלא זכך עצמו מזהמת הנחש ולא שבר עדיין לגמרי תאוות גופו וחמרו, ויש לו עדיין איזה אחיזה ושמץ דבר מתאוות הגוף והבלי עולם הזה, בוודאי עדיין אין שכלו שלם ואסור לו לנכנס בחכמת השגת אלקותו יתברך כלל, כי יוכל להכשל מאד ולפול, חס ושלום רחמנא לצלן, וצריך להתחזק רק באמונה ולהשליך שכלו לגמרי, ולסמך על אבותינו הקדושים ועל הצדיקים האמתיים אשר כפו את יצרם ושברו את החמר לגמרי, כי רק הם זכו להשגת אלקותו יתברך בתכלית השלמות. ואפילו צדיקים כאלו שטהרו וקדשו עצמן מזהמת הנחש לגמרי ושברו כל התאוות ובטלו את הגוף והחמר לגמרי, גם הם היה עיקר התחזקות שלהם רק על ידי האמונה הקדושה, כמוכן בדברי רבנו ז"ל בכמה מקומות, כי אי אפשר להשיג שום השגה ולדעת שום ידיעה בהתנוצצות אלקותו יתברך כי אם על ידי האמונה הקדושה אשר היא השער שדרך שם נכנסין לכל הקדשות לכל ההשגות ולכל הידיעות הקדושות, בבחינת: "בזאת יבא אהרן אל הקדש" - 'זאת' היא בחינת מלכות כידוע, בחינת אמונה שהיא יסוד כל התורה, כמו שכתוב: "כל מצוותיך אמונה". בחינת זאת התורה והעדות והחקים והמשפטים וכו', 'זאת' דייקא כנ"ל. וזה שהאריך בתקונים ובאר היטב דלית רשו לנביא וחווה לאעלא לקדשא בר מנה וכו'.

כי אי אפשר להתקרב ולכנס לשום קדשה לשום השגה ולשום ידיעה מה' יתברך, כי אם על ידי האמונה הקדושה, וכל המלחמות וכל הנסיונות שיש להאדם בעבודת ה' יתברך, אי אפשר לנצח שום מלחמה ולעמוד בנסיון כי אם על ידי האמונה הקדושה, כמו שכתוב שם בתקונים: ודוד כד הוה

עאל בקרבא לא איתרחיץ אלא בה, כמו שכתוב: "אם תחנה עלי מחנה וכו' אם תקום עלי מלחמה בזאת אני בוטח", היינו שיעקר בטחונו ותקוותו היה באמונה שנקראת "זאת" כנ"ל. דהיינו שהיה יודע שהוא חזק בהאמונה בה' יתברך, ועל כן הוא חזק שבוודאי יעמד נגד כל המחנות והמלחמות של היצר הרע והסטרא אחרא, כי בוודאי יוכל לנצחם ולשברם, מאחר שיש לו אמונה חזקה בה' יתברך שנקרא "זאת" כנ"ל, בחינת בזאת אני בוטח (תהלים כז), 'בזאת' דייקא, היינו בהאמונה כנ"ל. והנביא כשראה ארך הגלות, לא היה לו תקוה לצאת משם כי אם על ידי האמונה שנקראת "זאת", כמו שכתוב: "זאת אשיב אל לבי על כן אוחילי" וכו', כמבאר בתקונים שם.

כי הנביא ראה שבסוף הגלות בעקבא דמשיחא יתגבר הבעל דבר והסטרא אחרא ביותר ויהיה קשה להאדם לנצחו, על כן אמר שאין תקוה לצאת מהגלות כי אם על ידי בחינה זאת שהיא האמונה הקדושה, שמי שיהיה חזק בהאמונה, בוודאי יזכה לנצח המלחמה ויצא מן הגלות בוודאי. ועיין שם בתקונים שהאריך בעניין בחינה של 'זאת', שיעקב מסר זאת לבניו וכן משה וכו' וכו'. והכלל, שבחינת 'זאת' הנזכר שם בתקונים הוא בחינת האמונה הקדושה שהיא עיקר ויסוד כל התורה כלה, ורק על ידה יכולין לנכס לשערי הקדשה ולנצח כל המלחמות שיש להאדם בעבודת ה' יתברך. (לקוטי הלכות - הלכות גילוח ג' - אות ח')

לא תגנבו ... (ויקרא י"ט, י"א)

הבעל דבר הוא הגנב הראשון, ראש לכל הגנבים והרמאים שבעולם, כי הוא מתנהג עם רב בני אדם בדרך גנבה, בערמה ורמאות בכמה וכמה מיני דרכים שונים, שמרמה את האדם וגונב דעתו בכל עת עד שרוצה לתפסו במכמתו, רחמנא לצלן, כנועד וכנראה בחוש, וכמו שצעק דוד המלך, עליו השלום, על זה תמיד, כמו שכתוב: "יארב במסתר כאריה בסכו וכו'", שכל זה הוא בחינת גנבה, כמו הגנב האורב במסתר כדי לצוד האדם ברשתו, חס ושלום. כי באמת על פי ר' ב' אי אפשר להבעל דבר שיבוא אל האדם להסיתו לעברה גמורה, חס ושלום; רק בתחילה מתלבש עצמו במצוות, וגונב דעת האדם ומורה לו התר ומלביש לו העצה רעה שלו במצוות, והיום אומר לו עשה כך ולמחר אומר לו עשה כך וכו', כמו שאמרו רבותינו ז"ל, ומחמת גנבתו וערמתו קשה מאד להנצל ממנו. ועל כן באמת אי אפשר להנצל ממנו בשלמות, כי אם על ידי הצדיקים האמתיים שבדור, שכפו את יצרם ועמדו בנסיונות אין מספר וכבשו את המלחמה בשלמות, והם ידעו כל דרכיו ומסתוריו וכל דרכי גנבתו, והם יודעים איך להתנהג עמו, כי הם גם הם מתנהגים עמו בגנבה וערמה, בבחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל: שרי להו לצדיקא לסגווי ברמאות עם רמאי. ודייקא על ידי גנבות וערמות מצילין הצדיקי אמת את האנשים אשר נלכדו כבר ברשת היצר הרע, כצפרים הנאחזים בפת, על ידי גנבותיו וערמימותו.

וזה בחינת מה שמובא במקום אחר, שהצדיקים מעוררים את בני אדם משנתם ומנפילתם על ידי ספורי מעשיות דייקא, שמלבישין ומעלימין בהם את הפנים של התורה הקדושה, שזה בחינת גנבה וערמה, שמתנהגים עמו ברמאות, כי נדמה לכאורה שמספר ספורים של חל ושיחת חלין ומלין דעלמא, והוא מלביש בהם דייקא השבעים פנים לתורה, ומוציא את האנשים מרשת הבעל דבר, בבחינת "משנה פניו ותשלחהו" (איוב, י"ד), שמשנין את הפנים על ידי הלבושין של ספורי מעשיות בכדי שלא יכירו, ועל ידי זה דייקא מוציאין אותו בגנבה מהם. נמצא שהצדיק מתנהג גם כן בגנבה וערמה גדולה, כדי להוציא בני אדם מרשת הסמך-מס, שנפלו לשם על ידי דרכי גנבתו וערמתו. (לקוטי הלכות - הלכות גניבה ג' - אות ב' לפי אוצר היראה – יראה ועבודה, קנ"ט)

לחנות 9918 לחנות 9918
לחיות פאאנתיים ...

... אסור לאדם לייאש עצמו, חס ושלו, ואפילו אם נפל למקום שנפל ונפילתו וירידתו גדולה מאד מאד, רחמנא לצלן, ומונח בשאלו תחתיות ממש, חס ושלו, אף-על-פי כן אל יתייאש עצמו בשום אופן בעולם, כי הצדיק האמת יש לו כוח להחיות ולהרים את אלו שנפלו מאד לחזקם ולאמצם לעוררם ולהקיצם ולגלות להם כי עדיין ה' אתם ועמם ואצלם וקרוב להם. וכן להפך, צריך הצדיק להראות לאלו שהם במדרגה גדולה, שעדיין אינם יודעים כלל בידיעתו יתברך! אם אתה מאמין שיכולים לקלקל תאמיני שיכולים לתקן!

ה' יתברך חפץ חסד הוא ורוצה לקרב המרחקים, אף-על-פי שאין ראויים לקרבם; אבל אין יכולים להתקרב כי אם על-ידי התקרבות להצדיק שעל-ידו עיקר תיקונו לנצח!

קדם שמקרב להצדיק, אזי לבו אטום ואזניו סתומים ועיניו עיוורים מלראות האמת, אבל כשמדבק עצמו להצדיק ומקבל ממנו עצות, אזי נפתח לבבו ועיניו ואזניו ורואה ושומע ומבין האמת וזוכה לתשובה.

על-ידי התקרבות להצדיק וילך בדרך עצתו – על ידי זה נחשק בו אמת, וזוכה לאמונה ותפלה ונסים וארץ ישראל ועל ידי זה תבוא הגאולה.

המתנגדים והרשעים החולקים על הצדיק האמת הם מקבלין הרוח חיים שלהם מהרב דקליפה. כי יש רב דקליפה וסטרא אחרא כנגד הרב דקדשה, כי את זה לעמת זה עשה אלקים, ועל-כן הם גדולים בשעתו, כי הרוח חיים הנמשך מהרב דקליפה הוא בחינת רוח סערה שהוא גדול בשעתיה, אבל הוא רק לפי שעה ולבסוף כלה ונאבד, ועל-כן הם בחייהם קרויים מתים, כי אין להם רוח חיים האמתי דקדשה שנמשך על-ידי הצדיק האמת דייקא.

הצדיק שומע כל האנחות של הדבוקים בו כי ממנו תוצאות חיים לכל אחד.

הצדיק מגלה אלקותו ומלכותו יתברך לכל באי עולם, אפילו להרחוקים מאד מאד שהם הרשעים והעכו"ם, שזה עיקר גדלתו של הקדוש ברוך הוא, כי עיקר גדלתו של הקדוש ברוך הוא שגם הרחוקים מאד ואפילו העכו"ם ידעו שיש אלקים שליט ומושל.

המעתיק המסור וקשור בנפשו יומם ולילה בשכבי ובקומי, מתפלל תמיד לשלומי והצלחתי, מברכו בגמר חתימה טובה לברכה וחיים טובים וארכים, חיים אמתים. דרישת שלום וחתימה טובה לכל הנלווים אליו.

עצות ותפילות

(חצות, ד-ו)

בעתים הללו, שכבר ארך עלינו הגלות, והשם יתברך מצפה בכל עת לשוב אלינו ולחזר לבנות בית-מקדשנו, ראוי לנו שלא לעכב, חס ושלו, בניין בית-המקדש, רק להשתדל בבנינו. על-כן מאד צריכין לזהר לקום בחצות בכל לילה ולהיות מתאבל מאד על חרבן בית-המקדש, כי אולי בגלגול הראשון היה הוה הגורם שיחרב הבית-המקדש, ואפילו אם לאו אולי הוא מעכב עתה בחטאי בניין בית-המקדש, ונחשב גם-כן כאילו גרם להחריבו. ועל זה יבכה ויתאבל מאד בכל לילה בחצות, ועל-ידי-זה יהיה נחשב כאילו הוא משתדל בבניין בית-המקדש. ועל-ידי-זה יזכה להתקרב אל האמת, דהיינו להתקרב לצדיקים ויראים וכשרים אמתיים, שהם עיקר הפאר והחן והיופי האמת של העולם, ועל-ידי-זה יהיו נפתחין עיניו ויסתכל על עצמו בכל המידות ולשוב בתשובה על כל המידות רעות, ויזכה לדעת ולהכיר את שמו הגדול יתברך (ליקוטי מוה"ר"ן תנינא, סימן ז').

על-ידי שקמים בחצות-לילה ומתאבלין על חרבן בית-המקדש, על-ידי-זה נצולין משרפות (שם).

עיקר עבודת איש הישראלי הוא בחורף, לזהר לקום בחצות-לילה. ובקיץ, בעת שהלילה קצרה מאד, פחות שש שעות, שאז אין עומדין בחצות, כזוכר לעיל אות ג, אז יזהר לעמוד בבוקר השכם כעלות השחר.

... ובכן תרחם עלי מלא רחמים, רב חסד ואמת, מרבה להיטיב, מרבה להיטיב, מרבה מחילה לחטאים וסליחה לפושעים, עושה צדקות עם כל בשר ורוח. ותזכני בחסדיך העצומים, ותעזרני ותושיעני ותחזקני ותאמצני בדרכיך הנפלאים, שאזכה מעתה לקום בכל לילה ולילה בחצות ממש ולסדר תיקון חצות, לאונן ולקונן ולבכות הרבה על חרבן בית המקדש על בית קדשינו ותפארותנו, בית חיינו וארץ ימינו, בית חמדתנו, צבי עדינו, גאון וענו, הודנו זיונו הדרתנו וקדשתנו, אוי מה היה לנו שגרמנו בעוונותינו להחריב בית מקדשנו מקום שכינת עזך, מקום התורה והתפילה, מקום התגלות אלקותך, אשר שם היינו יכולים להמשיך עלינו השגת אלקותך,

לדעת ולהכיר אותך גם בזה העולם הגשמי ולהתדבק בך לעולם ועד. רבונו של עולם, אדון כל, אחרי אשר כבר גרמנו בעוונותינו, מה שגרמנו והחרבנו בית מקדשנו, ונסתלקו הצדיקים האמתיים בעוונותינו, עזרנו מעתה שנוכה על כל פנים לקום בכל לילה בחצות ממש, ולשבר לבנו לבכות הרבה בדמעות שליש על עוונותינו העצומים שגרמו כל זה, עד אשר נשארנו כיתומים ואין אב, כתועים ואין לבקש, כרחוקים ואין לקרב, ואין מי שיעמדם בעדנו.

זכנו ברחמיך לקום בכל לילה בחצות ממש ולהתאבל על חרבן בית-המקדש שנחרב בעוונותינו, ועל-ידי-זה נזכה לעורר רחמיך שתנחם ותשמח אותנו מהרה, ותשים לאבלי ציון 'פאר' תחת 'אפר'... (לקוטי תפילות ב') – מתוך תפילה ל"ג

שיחות

(מר' ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

... רב שלמה וקסלר הוא היה אצל האבא שלו, האבא שלו היה הרב הגדול בברלין ורב שלמה היה גדול בתורה ואיש קדוש... הוא בא לאבא שלו ואמר לו: "אני ראייתי בשוק ברחוב היהודים חנות עם ספר 'לקוטי עצות', אז אני ראייתי ה'לקוטי עצות' שהוא מדבר על ארץ ישראל, אז אני רוצה לנסע לארץ ישראל!" אז האבא אמר לו: "טוב, אתה רוצה ארץ ישראל? קח כסף וסע לארץ ישראל, לך לבד".

האבא נתן לו כסף ורב שלמה בא לירושלים, בירושלים הוא היה גאון, גאון גדול. רב שלמה היה איש קדוש, הוא קירב את המשפחה שלו מגרמניה וגם עוד אנשים לרבנו.

רב שלמה היה גדול בתורה ואני איש פשוט לגמרי, והוא אהב אותי ולמד אתי ודבר אתי, הוא נתן את כל נפשו עלי לקרב אותי לרבנו. רב שלמה לא היה לו ריח של כסף, הוא לא ידע כלל אם יש כסף בעולם.

הוא לא היה לו פרנסה, המשפחה שלחה אבל לא היה לו פרנסה. אני באתי והוא נתן לי את כל הבית, כל מה שיש בבית, פירות ומרק, ולמדנו ביחד ורקדנו ביחד והיינו בשמחה...

אני באתי מטבריה לירושלים והייתי אורח של רב שלמה וקסלר. השמחה שלו, הרקודים שלו... הוא הרגיש שרבנו הקדוש הוא נמצא בארץ ישראל! רב שלמה הוא הלך בחצות לילה לכותל, היה סכנה מהעברים והוא הלך כאילו אין שום סכנה. הוא הלך לכותל ולקח אותי והלכנו שנינו לכותל. היינו שניים, הלכנו לכותל לחצות לילה.

הוא היה לו הפנים שלו... היה כמו מלאך, מלא קדשה, רק קדשה, היה קדוש מאד הפנים שלו. כל האברים שלו היה מן דבר של קדשה כזה...

אוי יוי יוי, רק לראות אכילה של איש כזה - ד', מספיק. פנים כזה, אכילה כזה - לא ראייתי. הפנים שלו היה אור! רב שלמה היה איש קדוש מאד. אינני יודע, אינני יודע איך הוא היה חי...

רב שלמה חי אחרי אשתו. היא נפטרה קדם, אחר-כך הוא נפטר בירושלים. וכשאני באתי לרב שלמה לא היה להם בנים. רב שלמה הוא רצה לתת לי הדירה שלו אבל זה היה של בתי ורשא, אז אני לא ידעתי מה שיהיה עמי, איפה אני אהיה, אני לא ידעתי...

סיפור

(התקרבות ר' ישראל אודסר לרבנו ז"ל)

... אחרי שר' ישראל [קארדונר] נפטר, הייתי קם בחצות והולך למקוה. ופעם אחת, בחצות נרדמתי על יד הספר, וראיתי שאני בתוך הים והגלים סוערים, והייתי כבר לאחר יאוש, כי אמרתי הנה אטבע. פתאום, ראייתי בתוך הים, בניין, ונכנסה בלבי קצת נחמה וחשבת אולי אצליח ליכנס לתוך הבניין. עליתי בכל כוחי במדרגות ושמתתי שמחה גדולה שניצלתי מן המים. נכנסתי לאכסדרה ושם, היו הרבה חדרים, עברתי כל החדרים עד הסוף. פתחתי את הדלת האחרונה, וראיתי זקן שזקנו הלבן יורד לו על פי מדותיו. היה בהם יופי וחוץ כזה, שאין רואים. ופניו היו צעירים ונאים. נכנסתי והזקן היה יושב על הכסא, ואיש אחד היה מסתובב אנה ואנה. כשנכנסתי, נתן לי הזקן: **שלום עליכם**, ותפס ידי באהבה כזאת, עד שנתעוררתי.

התחלתי לחשוב מה פשר החלום הזה, ולא עלה בידי הפתרון. נכנס לי במחשבה ובקשתי רחמים מאת ה' יתברך, ולקחתי ספר אחד מן השלחן. פתחתי ומצאתי חיי מורינו הרב רבי נחמן, ומצאתי מה שכתוב שם כי יהיו מעשיו שיראו אותו בדמות זקן...

(המשך יבוא בעזרת ה')